

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๒/๒๕๕๖

วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลจังหวัดนนทบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลย (บริษัท กรุงเทพปิยะพันธ์ จำกัด กับพวก) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๘๗๕/๒๕๕๓ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ)

ข้อเท็จจริง

ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ฟ้อง บริษัท กรุงเทพปิยะพันธ์ จำกัด กับพวก รวม ๕ คน ผู้ร้อง เป็นจำเลยฐานผิดสัญญากู้ยืม เบิกเงินเกินบัญชี ตัวสัญญาใช้เงิน บังคับ จำนอง และค้ำประกัน จำเลยในคดีนี้เดิมเป็นลูกหนี้ธนาคารไทยท努 จำกัด เมื่อโจทก์ได้จดทะเบียนแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัด ใช้ชื่อว่า ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) โจทก์จึงได้มาซึ่งทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ และความรับผิดชอบของธนาคารไทยท努 จำกัด (เดิม) ทั้งหมด รวมทั้งมูลหนี้ที่จำเลยทั้งห้ามีอยู่กับธนาคารไทยท努 จำกัด ด้วย

จำเลยทั้งห้า โดยนายความผู้รับมอบอำนาจ ได้ยื่นคำร้องลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๔ ต่อศาลจังหวัดนนทบุรี สรุปความได้ว่า

การที่พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ หากบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตาม มาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์” และมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ บริษัทบริหารสินทรัพย์อาจเรียกเก็บดอกเบี้ยจากลูกหนี้ตามสัญญาเดิมได้ไม่เกินอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาเดิม ณ วันที่รับโอนมา แต่ถ้าสัญญาเดิมได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยเป็นอัตราลอยตัวและไม่มีฐานในการคำนวณของสถาบันการเงินเดิมให้อ้างอิงได้ ให้คำนวณอัตราดอกเบี้ยตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด”

LIRT

วรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่บริษัทบริหารสินทรัพย์ให้ลูกหนี้ตามสัญญาเดิมกู้ยืมเงินเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในการเพิ่มมูลค่าของทรัพย์สินที่รับโอน ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์สามารถเรียกเก็บดอกเบี้ยได้ตามอัตราที่ตกลงกัน” วรรคสาม บัญญัติว่า “การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้นำมาตรา ๖๕๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้บังคับ แต่จะเรียกเก็บดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนดมิได้” เห็นได้ว่าเป็นการให้สิทธิแก่บริษัทบริหารสินทรัพย์เหนือกว่าบุคคลทั่วไป โดยให้ได้รับยกเว้นการที่ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และมาตรา ๖๕๔ เป็นการไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ซึ่งกำหนดไว้ชัดเจนให้บุคคลได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม จะกระทำมิได้ และขอให้ศาลจังหวัดนนทบุรีส่งความเห็นดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลจังหวัดนนทบุรีพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีตามคำโต้แย้งของกลุ่มความยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติดังกล่าว และมีสาระสำคัญอันควรได้รับการวินิจฉัย จึงมีคำสั่งให้รอการพิจารณาคดีไว้ชั่วคราว และส่งสำนวนคดีดังกล่าวมายังศาลรัฐธรรมนูญขอให้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยมีว่า

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยในประเด็นนี้แล้ว คือคำวินิจฉัยที่ ๔๐/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ จึงไม่ต้องวินิจฉัยในประเด็นนี้อีก

ประเด็นที่สอง พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือ

สังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

จะเห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองความเสมอภาคของบุคคลตามกฎหมาย และห้ามมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องต่างๆ เช่น สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

กรณีตามคำร้องผู้ร้องโต้แย้งว่า บทบัญญัติในพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ ที่บัญญัติว่า

“ในการโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ บริษัทบริหารสินทรัพย์ อาจเรียกเก็บดอกเบี้ยจากลูกหนี้ตามสัญญาเดิมได้ไม่เกินอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาเดิม ณ วันที่รับโอนมา แต่ถ้าสัญญาเดิมได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยเป็นอัตราลอยตัว และไม่มีฐานในการคำนวณของสถาบันการเงินเดิมให้อ้างอิงได้ ให้คำนวณอัตราดอกเบี้ยตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

ในกรณีที่บริษัทบริหารสินทรัพย์ให้ลูกหนี้ตามสัญญาเดิมกู้ยืมเงินเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในการเพิ่มมูลค่าของทรัพย์สินที่รับโอน ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์สามารถเรียกเก็บดอกเบี้ยได้ตามอัตราที่ตกลงกัน

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้นำมาตรา ๖๕๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้บังคับ แต่จะเรียกเก็บดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนดมิได้” นั้น การมิให้นำเอามาตรา ๖๕๔ ดังกล่าวมาใช้บังคับ เป็นการให้สิทธิแก่บริษัทบริหารสินทรัพย์เหนือบุคคลทั่วไป เป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลโดยไม่เป็นธรรม จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

พิจารณาแล้วเห็นว่า การมิให้นำเอามาตรา ๖๕๔ ดังกล่าวมาใช้บังคับกับการเรียกเก็บดอกเบี้ยตามบทบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ นั้น ไม่ได้ให้สิทธิบริษัทบริหารสินทรัพย์เหนือกว่าบุคคลทั่วไป ไม่ใช่เป็นบทบัญญัติให้เกิดความไม่เสมอภาคทางกฎหมาย และการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อลูกหนี้เนื่องจากตามที่มาตรา ๖๕๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติว่า “ท่านห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยเกินร้อยละสิบห้าต่อปี ถ้าในสัญญากำหนดดอกเบี้ยเกินกว่านั้นก็ให้ลดลงมาเป็นร้อยละสิบห้าต่อปี” นั้น การคิดอัตราดอกเบี้ยตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๕๔ นั้น เป็นการคิดอัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมทั่วไป แต่การ

เรียกเก็บดอกเบี้ยตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ นั้น เป็นการเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาเดิมระหว่างสถาบันการเงินกับลูกหนี้ และถ้าตามสัญญาเดิม อัตราดอกเบี้ยเป็นอัตราลอยตัว และไม่มีฐานในการคำนวณของสถาบันการเงินเดิมให้อ้างอิงได้ ให้คำนวณอัตราดอกเบี้ยตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย การคิดอัตราดอกเบี้ยตามมาตรา ๑๐ นี้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ และฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดอัตราดอกเบี้ยที่สถาบันการเงินอาจคิดจากผู้กู้ยืมให้สูงกว่าร้อยละสิบห้าต่อปีได้ โดยมีให้นำเอา มาตรา ๖๕๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้บังคับแก่การคิดดอกเบี้ยของสถาบันการเงิน ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด นอกจากนั้น ตามพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ คำว่า “สถาบันการเงิน” มิได้หมายความรวมถึงบริษัทบริหารสินทรัพย์ จึงต้องมี บทบัญญัติมาตรา ๑๐ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ขึ้นมารองรับ เจตนารมณ์ของบทบัญญัติในมาตรา ๑๐ ดังกล่าวนี้นี้ ที่ยกเว้นมิให้นำเอามาตรา ๖๕๕ แห่งประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้บังคับนั้น จึงไม่ได้ก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคของบุคคลในกฎหมาย หรือเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม โดยเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล หรือฐานะ ทางเศรษฐกิจหรือสังคม เพราะใช้บังคับกับลูกหนี้ของบริษัทบริหารสินทรัพย์ทุกคน และลูกหนี้ของ บริษัทบริหารสินทรัพย์ทุกคนยังมีภาระหนี้ตามสัญญาเดิมที่ทำไว้กับสถาบันการเงิน รวมทั้งอัตรา ดอกเบี้ยที่ถูกเรียกเก็บก็ต้องไม่เกินอัตราตามสัญญาเดิม หรือตามที่ตกลงกันแล้วแต่กรณี และต้อง ไม่เกินกว่าอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

ด้วยเหตุผลข้างต้นจึงวินิจฉัยว่า มาตรา ๑๐ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

นายสุจิต บุญบงการ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

LIRT